

ninä. Kuluttajavalituslautakuntia, asuntohallituksia, työsuojelulautakuntia jne. on syntynyt kuin liukuhihnalta, ja ne ovat kehittyneet useimmissa teollisuusmaissa etenkin 70-luvulla.

Lähentymistä osapuolten välillä?

Lähentymistä molempien osapuolten välillä tapahtuu monin tavoin. Offensiivisen puolen indikaattorit ottavat myös huomioon sosiaaliset ja biologiset kriteerit. Tämä koskee julkisia hankintoja mutta myös markkinoita. Eduskunnassa ja joukkoviestimissä esitetyt väittämät vaikuttavat teollisuuteen, joka omien etujensa vuoksi pyrkii ennakoimaan tulevat rajoitukset. Defensiivinen puoli ottaa osaa teknilliseen kehitykseen myös offensiivisesti etupäässä sosiaalisin ja biologisin kriteerein.

Teknologian vaikutusten arviointia

voidaan pitää äärimmäisenä osoitukse-
na pyrkimyksestä yhdistää molemmat
osapuolet harmoniseksi kehitykseksi,
joka tasapainottaa taloudelliset, sosiaali-
set, biologiset ja mahdolliset muut int-
ressit. Käsite sisältää, kuten tunnettua,
ajatuksen, että ennenkuin päätökset uu-
desta teknillisestä kehityksestä tehdään,
pitäisi voida ennakoita ja arvioida kehi-
tyksen taloudelliset, sosiaaliset, biologi-
set ja muutkin seurausvaikutukset.
USA:ssa syntyi vuonna 1973 Office of
Technology Assessment auttamaan
kongressia tekemään päätöksiä teknilli-
sestä kehityksestä.

Tämä molempien osapuolten lähen-
tyminen teknologiapoliittisessa pelissä
saattaa vaikuttaa loogiselta ja toivotta-
valta. Mutta onko se sitä todella?

Kokemukset teknologian arvioimisessa
ta voivat valaista asiaa. Office of Tech-

nology Assessmentin toiminta on heilunut herätyskellopanostuksen ja melko lyhyen tähtäyksen neuvontatoiminnan välillä. Nykyinen toiminta pyrkii hyvin läheiseen yhteistyöhön kongressin kanssa ja tyydyttämään sen tarpeen saada tietoja ennen päätöksentekoa. Välillä taas yritettiin itsenäisemmin ennakoita ja osoittaa ongelmia, joita saattaa syntyä tulevaisuudessa teknillisen kehityksen seurauksena. Kummassakaan tapauksessa ei ole onnistuttu tekemään tyhjentäviä arvioita tietyntä muutoksen seurauksista. On jäänyt perinteisiin teknillisiin ja taloudellisiin kysymyksiin. Jossakin määrin on käsitelty myös vaikutuksia väestönkehitykseen ja työllisyyteen. Monipuolisia arvioita ei kuitenkaan ole onnistuttu tekemään. Tämä ei lainkaan hämmästyttää. Tässä ei nimittäin ole kysymys vain helpommin saavutettavista ja yksiselitteisistä taloudellisista ja teknillisistä seurausvaikutuksista, vaan myös vallanjaosta, sukupuolirooleista, alienaatiosta, perhesuhteista ja työoloista laajemmasta merkityksessä, eli lyhyesti sanottuna koko elämäntilanteesta. On kysymys seurausvaikutuksista, joista tiedämme perin vähän, joita tuskin voidaan mitata kvantitatiivisesti ja joita eri ihmiset arvostavat eri tavalla. On yksinkertaisesti kysymys asioista, joihin voi saada vastauksen vain jatkuvasti neuvottelemalla eri osapuolten edustajien kanssa. Tämä puhuu sen tosiasian puolesta, että tekniikan ohjaus jaettaisiin usealle osapuolelle, jotka saisivat puolustaa eri intressejä esim. hahmottelemassani defensiivisessä ja offensiivisessä puolessa.

Tämän lisäksi voidaan kysyä onko kompromissi kaikkien osapuolten kesken jo kehityksen alkuvaiheessa paras tapa edistää kehitystä. Kuten Florman sanoo ". . . insinööri, joka suunnittelee monorailvaunua ei voi antaa parasta panostaan suunnittelijana, mikäli hänen samalla on oltava akustiikan, kaupunkisuunnittelun, ornitologian ja ajoneuvo-tekniikan asiantuntija ja mikäli hänen tämän lisäksi pitää olla levoton jokaisen toimenpiteensä eettisestä sisällöstä".

Eläköön siis vastakohtaisuudet ja dialektinen prosessi!

Teknillisellä Museoyhdistyksellä valtakunnallinen merkitys

Suomen Teknillinen Museoyhdistys perustettiin vuonna 1926 perustamaan ja hoitamaan "Suomen Teknillistä Museota". Yhdistys keräsi ja tallensi esineistöä museota varten ja yritti ratkaista museon tilakysymystä, siinä kuitenkin onnistumatta. Kun Tampereelle 1950-luvun lopulla perustettiin tekniikan museo, lahjoitti yhdistys sille pääosan keräämistään esineistöä.

1960-luvulla yhdistys työskenteli tekniikan museon aikaansaamiseksi myös Helsinkiin. Tämä tapahtuikin vuosikymmenen lopulla, kun Helsingin kaupunki luovutti ja kunnosti vesilaitoksensa käytöstä vapautuneet tilat tekniikan museon tarkoituksiin. Museota hoitamaan perustettiin vuonna 1971 laajapohjainen Tekniikan museo säätiö.

Näytti jo siltä, että Suomen Teknil-

linen Museoyhdistys oli osansa näytellyt. Yhdistyksen kohtaloa pohtinut työryhmä päätyi kuitenkin ehdotukseen, että yhdistyksen tulisi ottaa nimensä mukaisesti valtakunnallinen rooli ja ryhtyä edistämään tekniikan museotoimintaa kokonaisuudessaan. Täysin uudistettujen sääntöjen mukaisesti yhdistys on toiminut vuodesta 1978 alkaen.